

Міністерство освіти і науки України

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МОРСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Навчально-науковий морський гуманітарний інститут

Кафедра «Філологія»

СИЛЛАБУС

**Навчальної дисципліни: «Актуальні напрямки сучасного
перекладознавства»**

Рівень вищої освіти	<i>Другий (магістерський) рівень</i>	
Програма навчання	<i>Освітньо-професійна</i>	
Галузь знань	<u>03</u>	<i>Гуманітарні науки</i>
Спеціальність	<u>035</u>	<i>Філологія</i>
Спеціалізація	<u>035.041</u>	<i>Філологія (германські мови та літератури (переклад включно, перша англійська))</i>
Освітня програма	<i>Філологія (германські мови та літератури (переклад включно, перша англійська))</i>	
Цикл дисципліни	<i>Обов'язкова</i>	
Курс та семестр	<i>1 курс, 1 семестр</i>	
Обсяг дисципліни	<i>3 кредити ECTS / 90 академічних годин</i>	
Види аудиторних занять	<i>Лекційні та Практичні заняття</i>	
Індивідуальні та (або) групові завдання	<i>Немає</i>	
Форми контролю	<i>Залік</i>	

Викладач:

Юхимець Світлана Юріївна кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри «Філологія», .

Метою дисципліни «Актуальні напрями сучасного перекладознавства» є створення теоретичної бази, необхідної для успішного формування та подальшого розвитку навичок перекладацької діяльності, ознайомлення здобувачів із сучасним станом науки про переклад, що володіють спеціальними знаннями в області сучасного вітчизняного та зарубіжного перекладознавства, вміннями здійснювати критичний аналіз перекладів текстів з іноземної мови на українську та навпаки і навичками перекладу та редагування текстів різних жанрів і дискурсів, у підготовці до самостійної розробки окремих питань перекладознавства та ведення науково-дослідницької роботи.

Програмні результати навчання.

ПРН03. Застосовувати сучасні методики і технології, зокрема інформаційні, для успішного й ефективного здійснення професійної діяльності та забезпечення якості дослідження в конкретній філологічній галузі.

ПРН07. Аналізувати, порівнювати і класифікувати різні напрями і школи в лінгвістиці.

ПРН09. Характеризувати теоретичні засади (концепції, категорії, принципи, основні поняття тощо) та прикладні аспекти обраної філологічної спеціалізації.

ПРН12. Дотримуватися правил академічної доброчесності.

ПРН16. Використовувати спеціалізовані концептуальні знання з обраної філологічної галузі для розв'язання складних задач і проблем, що потребує оновлення та інтеграції знань, часто в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог.

ПРН 18. Володіти теоретичною базою дослідницької і прикладної діяльності в галузі сучасного перекладознавства, знатися на основних тенденціях сучасного вітчизняного, германського і зарубіжного перекладознавства.

Очікувані результати навчання:

Здобувач вищої освіти:

- 1) знає витоки, основні положення, сучасний стан і цілі провідних наукових шкіл і напрямів вітчизняних і зарубіжних досліджень в галузі перекладознавства;
- 2) усвідомлює теорії, концепції та методологічні принципи сучасного перекладознавства;
- 3) диференціює дослідницькі методики, прийоми, використовувані в процесі здійснення науково-дослідницької діяльності в галузі перекладознавства.

Здобувач вищої освіти вміє:

- 1) застосовувати знання основних теорій перекладу для інтерпретації та подолання проблем перекладу, вираження власної точки зору;
- 2) самостійно оцінювати та інтерпретувати інформацію в лінгвістичному та перекладознавчому аспектах.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№п/п	Назва тем, змістовних блоків та модулів	Кількість годин			
		лекції	практичні	лабораторні	самостійні
1	2	3	4	5	6
1	Концептуальні засади перекладознавства як гуманітарної науки. Переклад і міжмовна міжкультурна комунікація. Тема 1. Переклад як фундамент для створення умов взаєморозуміння і співпраці різних націй і етносів. Актуальні проблеми сучасного перекладознавства. Вплив глобалізації на цілі, критерії та оцінки перекладацької діяльності.	4	2		10
2	Концептуальні засади перекладознавства як гуманітарної науки. Переклад і міжмовна міжкультурна комунікація. Тема 2. Перекладацькі пріоритети та їх відображення в принципах, прийомах і засобах різних видів перекладу Вплив лінгвістики, літературознавства та філософії на розробку перекладацьких концепцій. Співіснування лінгвістичних та позалінгвістичних теорій і концепцій перекладу - відмінна риса перекладознавства початку 21-го століття. Проблема універсальної теорії перекладу.	4	4		10

	Відмінні риси перекладів художньої літератури від перекладів текстів інших жанрів.				
3	Тема 3. Дескриптивне перекладознавство Полісистемні теорії перекладу. Індуктивний підхід. Взаємовідносини мовної системи і сфери спілкування. Концепція Ю.Тинянова. Канонізація засобів вираження. Ізраїльське перекладознавство. Івен-Зохар. Г. Турі. Поняття перекладацької норми. Перенесення культурно-історичних фактів у іншомовну культуру. Відхід від індуктивного і «наукового» полісистемного підходу в сторони дедуктивного і менш формалістичного.	2	2		10
4.	Культурологічний аспект перекладу Тема 4. Проблеми художнього перекладу Проблеми художнього перекладу в європейському та американському перекладознавстві. Дискурсивний підхід. Ідеологізація критеріїв оцінки перекладу як виду соціальної діяльності. Вплив перекладних текстів художньої літератури на її еволюцію. Переклади як спосіб перенесення духовних цінностей в культуру мови перекладу. Про право перекладача на внесення змін в оригінальний текст. Переклад як перетворення розумових образів в словесні.	2	2		10
5.	Тема 5. Культурна модель перекладу Роль культурного середовища у формуванні критеріїв адекватності перекладу. Моделі постколоніального перекладознавства. Переклад як «переломлений» текст. Переклад як текст, який породжує «суб'єкт ідеологічного впливу» і засіб зміни ідеологічних цінностей. Переклад і фемінізм. Ідеї Т.Ніраньяни, Г. Співак. Інтерпретація перекладу як форми «антропофагії» або «канібалізму». Ідеї бразильських теоретиків Х. і А. де Кампос. Переклад як загроза національно-етнічної ідентичності. Горизонти сучасного перекладознавства.	4	4		20
	Всього	16	14		60

КОНТРОЛЬ ТА ОЦІНКА РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Контроль навчальних досягнень здобувачів освіти за дисципліною забезпечується за допомогою поточного та підсумкового контролю.

Поточний контроль успішності - це систематична перевірка знань студентів, що проводиться викладачем під час аудиторних занять.

Підсумковий контроль успішності проводиться у формі заліку або екзамену.

Порядок проведення контролю успішності та оцінювання результатів навчання встановлено Положенням про організацію освітнього процесу в ОНМУ.

Система модульно-рейтингового контролю результатів навчання здобувачів спеціальності 035 Філологія ОНМУ, другий (магістерський) рівень, ОП «Філологія (германські мови та літератури (переклад включно, перша англійська))» однакова для всіх дисциплін і має таку структуру:

№ з/п	Форма підсумкового контролю	Види навчальної діяльності	Максимальна кількість балів
1.	Передбачений підсумковий контроль – диференційований залік	Аудиторна та самостійна навчальна робота	50
		Залікова контрольна робота	50

КОНТРОЛЬНІ ПИТАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ ОЦІНКИ ЯКОСТІ ЗАСВОЄННЯ ДИСЦИПЛІНИ

1. Переклад як фундамент для створення умов взаєморозуміння і співпраці різних націй і етносів.
2. Актуальні проблеми сучасного перекладознавства.
3. Вплив глобалізації на цілі, критерії та оцінки перекладацької діяльності.
4. Вплив лінгвістики, літературознавства та філософії на розробку перекладацьких концепцій.
5. Співіснування лінгвістичних та позалінгвістичних теорій і концепцій перекладу - відмінна риса перекладознавства початку 21-го століття.
6. Проблема універсальної теорії перекладу.
7. Відмінні риси перекладів художньої літератури від перекладів текстів інших жанрів.
8. Полісистемні теорії перекладу.
9. Індуктивний підхід.
10. Взаємовідносини мовної системи і сфери спілкування.
11. Концепція Ю.Тинянова.
12. Канонізація засобів вираження.
13. Ізраїльське перекладознавство. Івен-Зохар. Г. Турі.
14. Поняття перекладацької норми.
15. Перенесення культурно-історичних фактів у іншомовну культуру.
16. Відхід від індуктивного і «наукового» полісистемного підходу в сторони дедуктивного і менш формалістичного.
17. Проблеми художнього перекладу в європейському та американському перекладознавстві.
18. Дискурсивний підхід.
19. Ідеологізація критеріїв оцінки перекладу як виду соціальної діяльності.
20. Вплив перекладних текстів художньої літератури на її еволюцію.
21. Переклади як спосіб перенесення духовних цінностей в культуру мови перекладу.
22. Про право перекладача на внесення змін в оригінальний текст.
23. Переклад як перетворення розумових образів в словесні.
24. Роль культурного середовища у формуванні критеріїв адекватності перекладу.
25. Моделі постколоніального перекладознавства.
26. Переклад як «переломлений» текст.
27. Переклад як текст, який породжує «суб'єкт ідеологічного впливу» і засіб зміни ідеологічних цінностей.
28. Переклад і фемінізм.
29. Ідеї Т.Ніраньяни, Г. Співак.
30. Інтерпретація перекладу як форми «антропофагії» або «канібалізму».
31. Ідеї бразильських теоретиків Х. і А. де Кампос.
32. Переклад як загроза національно-етнічної ідентичності.
33. Горизонти сучасного перекладознавства.

ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Основна література

1. Демецька В.В. Теорія адаптації: крос-культурні та перекладознавча проблеми: Монографія. – Херсон: МЧР «Норд», 2006. – 378 с.
2. Зорівчак Р.П. Реалія і переклад (на мат-лі англомовних перекладів української прози). – Львів. ун-ту, 1989. – 216 с.
3. Genzler E. Contemporary Translation Theories / E. Genyler. –London – N.-Y. : Routledge. 1993. – 60 p.

Допоміжні джерела

1. Exploring Translation Theories, 2nd edition, Anthony Pym. New York and Routledge : 2014.

2. The Craft of Translation, eds. John Biguenet and Rainer Schulte Chicago : University of Chicago Press, 1989.
3. Jhon Benjamins e-platform
<https://www.jbe-platform.com/content/journals/10.1075/babel.37.4.14top>